UUTISET

Jos myy Tanskaan maitotuotteita, se on yhtä hieno saavutus kuin myydä hiekkaa Saharaan. **TOIMITUSJOHTAJA PEKKA LAAKSONEN, VALIO**

PÄIVÄN PUNKTI

Orpo

Uudeksi maa- ja metsätalousministeriksi tulee Petteri Orpo (kok.). Jari Koskisen (kok.) lähtö ei ollut yllätys, Orpon tulo nimenomaisesti MMM:ään ehkä sitä oli. Orpolle veikkailtiin enemmänkin sosiaalipuolen asioita.

Kolmen M:n ministeriöön liittyy suuria tunteita. Erityisen tunteikas joukko on vihreissä. Orpokin saa heti alusta alkaen veljellistä opastusta siitä, miten ministerin virkaa pitää hoitaa.

Maa- ja metsätalousministeriö on aina ollut vihreiden silmätikku. Nytkin ympäristöministeri Ville Niinistö tervehti omalla erikoisella tavallaan eroavaa Jari Koskista.

”Koskinen ei ollut kovin sitoutunut kestävään luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöasioiden parempaan huomioon ottamiseen.”

Tervehdyshän se on sekin. Uutta poliittista kulttuuria.

Koskinen ei ole ainoa ministeri, joka on saanut Niinistöltä rapaa niskaansa. Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori ilmoitti kerran aiemmin, että hallituksessa on epämukava olo, kun Niinistö oksentaa koko ajan kauluksesta sisään. Kysymys oli silloin energiapolitiikasta.

Jos Koskinen saakin toivotuksen painua niin pitkälle kuin pippuri kasvaa, Petteri Orpon vihreät sanovat ottavansa avosylin vastaan. Niinistö ilmoitti armollisesti Orpon kelpaavan hyvin, onhan tämä ympäristöasioissa ”hyvä”.

Ihan täydellinen ei Orpokaan silti ole. Facebookin keskustelupalstalla valitellaan, että pahimpana kehityksen jarruna ovat MMM:n virkamiehet ja valtiosihteeri, joka jatkaa tehtävässään. Vasta sitten, kun kaikille on annettu potkut, ministeri osoittaa olevansa todellinen ministeri.

Orpo varmasti tutustuukin iltalukemisina myös vihreiden nuorten liittokokousaloitteeseen huhtikuulta 2013. Vihreät nuoret eli Vino esitti silloin, että koko MMM on ”vihdoin” lakkautettava.

”Maa- ja metsätalousministeriön nykyinen toiminta on uhka Suomen luonnolle, kuten metsille, soille, lohille, susille ja mehiläisille”, perustelee Vinon puheenjohtaja Maria Ohisalo kiireellistä tarvetta lakkauttaa ministeriö.

Siinä sitä työtä onkin. Orpoa odottaa silti hyvin mielenkiintoinen tehtävä, vaikka ei Vinon ohjeita noudattaisikaan.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

EU-maihin tulossa hyvä sato

BRYSSEL (MT)
Euroopan viljelijäjärjestö Copa-Cogeca ennakoi syksyn viljasadosta hyvää.

Arvion mukaan EU-maiden yhteenlaskettu viljasato yltäisi 304 miljoonaan tonniin, mikä olisi 2,4 prosenttia viimevuotista enemmän.

Copan viljatyöryhmän puheenjohtaja **Max Schulman** muistuttaa kuitenkin epävarmojen sääolojen ja keltaruosteen muodostamasta uhasta viljasadolle.

”Tarvitsemme tehokkaita kasvinsuojeluaineita ja kasvinjalostusta, jotta satopotentiaali voidaan saada talteen.”

Eniten nousua odotetaan vehnän, maissin ja öljykasvien satoon. Ohrasato olisi sen sijaan hieman pienenemässä.

Suomeen Copa-Cogeca ennustaa hieman viimevuotista suurempaa satoa. Vehnää tulisi yli miljoona kiloa. Ohrasadosta odotetaan hieman viimevuotista pienempää.

NIKLAS HOLMBERG

Valio investoi jalosteiden vientiin

Valio lisää pitkälle jalostettujen tuotteiden tuotantokapasiteettia. Ulkomailla on kysyntää suomalaisille maitotuotteille.

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Valio rakentaa uutta välipalatehdasta Riihimäelle. Investoinnin kustannusarvio on 170 miljoonaa.

Valio käyttää yli 200 miljoonaa euroa jalosteiden tuotannon lisäämiseen.

”Riihimäelle rakennettavan välipalatehtaan odotetaan tuovan liikevaihtoa 250–300 miljoonaa euroa. Se on puolet Äänekosken sellutehtaan liikevaihdosta”, Valion toimitusjohtaja **Pekka Laaksonen** laskee.

Investoinnin kustannusarvio on 170 miljoonaa euroa, josta rakentamisen osuus on noin puolet. Loput rahat käytetään laitehankintoihin.

Lisäksi Tampereella ja Oulussa lisätään erikoistuotteiden kapasiteettia. Kummankin meijerin investoinnit ovat Laaksosen mukaan yli 30 miljoonaa euroa.

Lisää vientiä

Investoinneilla lisätään pitkälle jalostettujen tuotteiden vientiä.

”Varsinkin Venäjällä markkina on loputon, olemme niin pieni tässä kyljessä”, Laaksonen sanoo.

Kotimaan osuus Valion kahden miljardin euron liikevaihdosta on 60 prosenttia.

”40 prosenttia tulee ulkomailta. Viennin arvo on 500 miljoonaa euroa, minkä lisäksi ulkomaiset tytäryhtiöt jalostavat meille lisää liikevaihtoa”, Laaksonen kertoo.

Venäjän osuus liikevaihdosta on noin 400 miljoonaa, Ruotsin ja Viron suunnilleen 100 miljoonaa kummankin. Myös Yhdysvallat ja Kiina ovat merkittäviä markkinoita.

”Kovinta kasvu on Baltiassa, sitten Venäjällä”, Laaksonen kertoo.

Valio on Suomen suurimpia kuluttajatuotteiden vientiyrityksiä.

”Teemme tuotteita, jotka kelpaavat myös ulkomaille. Suomi menee nyt vielä alas, mutta sieltä noustaan. Nousu tehdään uusilla tuotteilla, ei julkisten menojen lisäyksellä.”

Kasvua idästä

Ukrainan kriisi ja ruplan kurssin heikkeneminen eivät ole aiheuttaneet Valiolle tappioita Venäjällä.

”Viiden kuukauden euromääräinen liikevaihdon kasvu Venäjällä on seitsemän prosenttia, kun se normaalisti on kymmenen. Kasvu olisi ollut kovempaa, mutta meillä ei ole ollut kykyä toimittaa tavaraa niin paljon kuin sitä olisi mennyt”, Laaksonen kertoo.

Ruplan kurssilla ei Valion näkökulmasta ole vaikutusta. ”Kuluttajalle se on näkynyt hintojen nousuna Venäjällä, mutta me olemme oppineet toimimaan vaihtuvilla valuuttakursseilla.”

Kahdella rintamalla

Valion liiketoiminta perustuu kahteen eri strategiaan, Laaksonen kertoo.

”Eila- ja muilla arvokkailla erikoistuotteilla varmistamme korkean tilityshinnan tuottajille. Raaka-aineen vastaanottokyvyn ja kaiken tuotannon myymisen markkinoille hoidamme Arki-tuotteilla.”

Maitojauheen valmistus on kasvanut tuonnin kasvun mukaan. Jauhetta viedään Laaksosen mukaan todella suuria määriä entiseen nähden.

KESÄPÄÄTTÄJÄ

Sarjassa haastatellaan yritysten toimitusjohtajia.

”Suomessa käytetystä maitoproteiinista 60 prosenttia on suomalaista”, Laaksonen kertoo.

Valio ottaa vastaan kaiken raaka-aineen, jonka tuottajat tuottavat. Viime vuonna määrä oli 1 888 miljoonaa litraa.

Laaksonen laskee 300–400 miljoonan maitolitran riittävän Valion erikoistuotteiden valmistukseen.

”Investointien jälkeen määrä kaksinkertaistuu, mutta on vieläkin alle puolet käytettävissä olevasta maidosta.”

Uusia tuotteita

Valio tuo vuodessa markkinoille yli sata uutuutta mukaan lukien pakkausten ja makujen muutokset.

”Eila-tuotteet ovat iso asia. Niiden kasvu on yli kaksi kertaa kovempi kuin Valion keskimääräinen kasvu”, Laaksonen kertoo.

Tammikuussa aloitettiin Eila-tuotteiden vienti Tanskaan. Myynti on Laaksosen mukaan kehittynyt mukavasti, vaikka onkin vielä pientä.

”Jos myy Tanskaan maitotuotteita, se on yhtä hieno saavutus kuin myydä hiekkaa Saharaan.”

JUKKA LEHTINEN

”Viranomainen vääristää maidon tuottajamarkkinat”

Valion toimitusjohtajaa **Pekka Laaksosta** hämmästyttää viranomaisten toiminta kotimaan maitomarkkinoilla.

Eniten kismittävät Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) ristiriitaiset määräykset maidon proteiinin hinnoittelussa.

KKV:n määräämien yrityskauppaehtojen mukaan Valion täytyy myydä määrättyyn maksimihintaan vuodessa 185 miljoonaa litraa maitoa kilpailijoille tai kaupalle.

Myöhemmin Valion omille tuotteille määrättiin minimihinta, joka ylittää aiemmin määrätyn maksimin.

”Ensin meille määrättiin maksiminopeudeksi 60 kilometriä tunnissa, jonka jälkeen määrättiin miniminopeudeksi 70 kilometriä tunnissa. Nämä keskenään ristiriitaiset määräykset ovat voimassa yhtä aikaa”, Laaksonen havainnollistaa.

Maailmalla yrityskauppaehdot ovat Laaksosen mukaan määräaikaisia, Suomessa ei.

”Suomessa Valio joutuu toimimaan vuoden 2000 määräyksen mukaan. Sen perusteella joudumme pitämään yllä kilpailijoiden kausivaihtelujen tasaamiseksi tarvittavaa maitojauhekapasiteettia ilmeisesti ikuisuuteen saakka.”

Päätökset vääristävät Laaksosen mukaan maidon tuottajamarkkinoita raskaalla tavalla.

”Meidän täytyy hoitaa myös kilpailijoiden raaka-ainehuolto. Kilpailun pitäisi tapahtua myös tuottajamarkkinoilla omien saavutusten ja ansioiden perusteella.”

MARITA WAENERBERG

Valion toimitusjohtaja Pekka Laaksonen arvostelee viranomaisten ristiriitaisia määräyksiä.

”Kuka valvoo viranomaisen toimintaa?” Laaksonen kysyy.

Markkinaoikeus antaa saalistushinnoittelusta päätöksen torstaina. Se ratkaisee, jääkö ”miniminopeus”-määräys voimaan.

Kuluttaja pimennossa

Kuluttajille asti tieto viranomaispäätöksistä ei Laaksosen mukaan välity.

”Kuluttaja ei tiedä tarttuessaan kilpailijan purkkiin, että siinä on meidän raaka-ainettamme ja voitot menevät Tanskaan.”

”Jos joku maksaa tuottajalle enemmän maidosta kuin Valio, pitäisi sen myös myydä arvokkaampia tuotteita kuin Valio”, Laaksonen summaa.

EU-kiintiöt poistuvat

Laaksonen arvelee maitokiintiöjärjestelmän poistumisen lisäävän hintojen heiluntaa maailmanmarkkinoilla.

”Tuotannon lisääminen on joissain maissa helppoa. Ylituotanto laskee tuottajahintaa, mikä korjaa tuotantoa alas ja hintaa ylös. Meidän pitää pystyä toimimaan suhdanteiden vaihtuessa.”

Suomen maidontuotantoon muutos vaikuttaa vain vähän, Laaksonen uskoo.

”Valio pystyy vaimentamaan tuottajahintojen heiluntaa, koska tilityskyky tehdään omilla tuotteilla. Olemme kaupalle kiinnostava kumppani, koska voimme tehdä pitkiä sopimuksia tasaisilla hinnoilla.”

JUKKA LEHTINEN

”Moni tila ei edes yritä hakea suomalaista työvoimaa”

Sikayrittäjien puheenjohtaja **Martin Ylikännö** on löytänyt työntekijän Puolasta.

Ylikännö kertoi toukokuussa Uuden Suomen blogissaan yrityksensä kärsivän työvoimapulasta.

Hän ihmetteli, että samaan aikaan maassa – ja Huittisissa – on paljon työttömiä.

”Tilanne on absurdi. Meillä on kahden kuukauden aikana käynyt kolme nuorehkoa suomalaisneitoa kokeilemassa työntekoa. Kenestäkään ei ole ollut paria viikkoa pitempään rupeamaan”, Ylikännö kirjoitti.

Ylikännö ihmettelee, että Suomessa kannattaa olla ottamatta vastaan lyhytaikaista työtä.

> Toki palkka on huono. Niinhän se maatalousalalla tahtoo olla joka maassa.«
>
> **MARTIN YLIKÄNNÖ**

”Oli turhauttava tilanne, kun tarjolla olisi ollut simppeliä työtä, jota periaatteessa pystyy tekemään, olipa tohtori tai apukoulun käynyt, mutta ei vaan kelpaa.”

”Toki palkka on huono. Niinhän se maatalousalalla tahtoo olla joka maassa.”

Ylikännön mukaan Suomessa on paljon tiloja, jotka eivät edes yritä hakea kotimaista työvoimaa. Monella on työntekijöitä esimerkiksi Ukrainasta.

Ukraina ei kuulu Euroopan unioniin, joten työluvan saaminen voi kestää kauan. EU-maa Puolasta Suomeen pääsee helpommin.

”Työvoiman vapaa liikkuvuus on hieno asia.”

PAULA LIESMÄKI